

Saksframlegg

Ny modell for kommunal bostøtte

Arkivsaksnr.: 10/40344

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til innstilling:

1. Bystyret vedtar at dagens modell for kommunal bostøtte avvikles innen 01.04.2011.
2. Bystyret vedtar å innføre ny modell for kommunal bostøtte som beskrevet i saken. Modellen innføres fra 01.01.2011.
3. Bystyret tar for øvrig rådmannens saksframlegg til orientering.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

Bakgrunn

Dagens bostøttemodell ble sist revidert i 1999 og er rettet mot pensjonister og varig trygdede i kommunale boliger. Formålet med den kommunale bostøtteordningen er å gi økonomisk støtte til personer som varig er ute av stand til å betjene sine boligutgifter.

Fra juli 2009 utvidet Husbanken den statlige bostøtteordningen til å gjelde 50 000 flere husstander. Det er per september 2010 4808 innvilgede søknader i Trondheim, og det forventes en økning i tiden fremover. Til sammenlikning er det om lag 300 personer som mottar kommunal bostøtte eller rundt 8 prosent av beboerne i kommunale boliger. Dette er en tredjedel av antallet som mottok kommunal bostøtte for ti år siden. Det er den statlige bostøtten som er hovedordningen for vanskeligstilte på boligmarkedet, og den kommunale bostøtten er kun et supplement til den statlige ordningen.

Per i dag har om lag 12 prosent av Norges kommuner en kommunal bostøtteordning. Ser vi på ASSS1 kommunene, har 50 prosent en slik ordning, mens alle de største byene har en eller annen form for kommunal bostøtte.

Den kommunale bostøttemodellen er bygd opp rundt minstepensjonen. Minstepensjonen har økt mer enn prisstigningen de siste årene. Det å supplere minstepensjonister med bostøtte var en av intensjonene bak dagens bostøttemodell. Heving av minstesatsene for pensjon har medført at en del i gruppen som i dag mottar kommunal bostøtte, ikke ser ut til å være i målgruppen for kommunal bostøtten. Det er derfor nødvendig å endre modellen til en modell som retter seg mot husstander som mangler tilstrekkelige midler til livsopphold etter at husleie og strøm er betalt.

Det er også viktig å utvikle en mer målrettet ordning i forbindelse med innføring av ny modell for fastsettelse av husleier i kommunale boliger (sak 09/20488). Husleiene i kommunale boliger vil på sikt øke, og da kan

1 ASSS er forkortelse for Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner. Består av Oslo, Fredrikstad, Bærum, Drammen, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Bergen, Tromsø og Trondheim.

Trondheim kommune

det være flere som får behov for kommunal bostøtte for å ha tilstrekkelige disponible midler til livsopphold. Den kommunale bostøtteordningen vil således få økt betydning i årene fremover.

Dagens kommunale bostøtte modell:

I gjeldene modell for kommunal bostøtte skal leietaker betale 25 prosent av minstepensjon i egenandel. Når trygdeutbetalingen overstiger minstepensjon, øker egenandelen til 43 prosent av det overskytende opp til 2G. Over 2G er egenandelen 53 prosent. Bostøtten beregnes ved at differansen mellom husleie og egenbetalingsevnen legges til grunn, fratrukket eventuell bostøtte fra husbanken. I tillegg er det et tak på egenandelen som er satt til 7300 kroner. Ingen skal derfor betale mer en egenandelstaket, uansett inntekt, boligstørrelse og standard.

Minstepensjonen har økt mye de siste årene. Minstepensjonens andel av grunnbeløpet har økt, i tillegg til at grunnbeløpet er justert årlig. I 2000 var minstepensjonen 90 000 kr. I 2009 var denne økt til 140 000 kr, altså en økning på 55 prosent. Over halvparten av dette er en økning utover generell prisstigning. Dagens bostøttemodell tar ikke tilstrekkelig hensyn til at gruppen, som mottar bostøtte i dag, har fått en betydelig økning i disponibel inntekt.

I dag er egenbetalingen av husleien kun satt ut fra inntekten, ikke ut fra kvaliteter ved boligen slik som størrelse, standard og beliggenhet. Det betyr at en person som mottar minstepensjon som regel betaler det samme beløp, uavhengig om boligen er en stor tre roms leilighet nær sentrum, eller en liten ett roms i randsonen. Dette kan gi en innlåsnings effekt i den enkelte bolig da en som disponerer en bolig som er større enn behovet, ikke gis incentiver til å bytte til en mindre bolig.

Forslag til ny modell

Målsettingen med ny modell er at alle pensjonister og varig trygdede som leier en kommunal bolig, skal sikres et minimumsbeløp til livsopphold etter at husleie og strøm er betalt. Det er tilrådelig at mottakere av kommunal bostøtte sikres samme minimumsbeløp til livsopphold som andre grupper vanskeligstilte. Staten opererer med veiledede satser for utmåling av økonomisk stønad til livsopphold. Rådmannen foreslår at alle pensjonister og varig trygdede som bor i kommunal bolig, skal ha statens veiledende satser til livsopphold til rådighet etter at husleie og strøm er betalt.

I prinsippet er foreslåtte ordning ivaretatt i dag gjennom NAV-systemet der den enkelte kan søke om økonomisk sosialhjelp til livsopphold. Det er imidlertid uheldig at personer som varig er ute av stand til å sørge for sitt livsopphold, skal bli henvist til å søke om økonomisk sosialhjelp år etter år. En bostøttemodell vil gi denne gruppen større grad av forutsigbarhet og trygghet i forhold til sin økonomiske situasjon.

Det foreslås at økonomisk situasjon på søknadstidspunktet legges til grunn. Økonomien til den enkelte vurderes helhetlig en gang for å regne ut bostøttebeløpet. Her benyttes NAVs metoder og prinsipper for beregning av ytelser til økonomisk sosialhjelp. Når bostøttebeløpet er beregnet, benyttes likningsinformasjon til en årlig reberegning av den kommunale bostøtten. Søker kan ved hver regulering av bostøtten kreve ny gjennomgang av sin økonomi hvis søker mener at reberegningen ikke gir et riktig bilde av søkers økonomiske situasjon. Det foreslås uansett at det gjøres en ny gjennomgang av den økonomiske situasjonen hvert tredje år. I sak 10/1853 om opphevelse av husleiereguleringsloven vises det til at estimert statlig sjablong for utgifter til elektrisitet er 500 kr. Det foreslås at denne satsen innføres som en generell månedligsats for utgiftsdekning av elektrisitet til lys og varme i den kommunale bostøtte ordningen.

Ny modell for kommunal bostøtte skal ivareta at søker har en riktig boligstørrelse og leiepris i forhold til husholdningstype. Interne retningslinjer i NAV sier noe om hva som er akseptert boligstørrelse og pris for

Trondheim kommune

ulike husholdningstyper. Rådmannen foreslår at disse retningslinjene også benyttes i forhold til mottakere av kommunal bostøtte for å definere akseptert boligstørrelse og grense for akseptert boutgift. Den statlige og kommunale bostøtten kan ikke utgjøre mer enn grensen for akseptert boutgift for husholdningstypen. Her er det viktig å vise fleksibilitet i forhold til endring av livssituasjon for målgruppen til kommunal bostøtte. Rådmannen foreslår derfor at det må være kommunens ansvar og finne en ny egnet bolig til mottakere av kommunal bostøtte ved endringer i husholdningsstørrelse. Så lenge mottakeren har søkt om ny bolig, settes grensen for akseptert boutgift til side inntil kommunen har funnet en ny bolig som er innenfor NAVs retningslinjer.

Den nye modellen regulerer egenandelen etter økonomisk evne. Dette betyr i prinsippet at egenandelen tas bort for enkelte søkere med svak økonomi, og at hele husleien dekkes av den statlige og kommunale bostøtten. Det er vurdert å legge inn en egenandel, men dette er ikke funnet riktig i forhold til å sikre alle har et forsvarlig grunnlag for livsopphold i tillegg til å sikre likebehandling av vanskeligstilte grupper.

Ordningen vil bidra til større grad av likestilling av varig trygdede som leier private boliger med de som leier kommunale boliger, da den økonomiske støtten til livsopphold i utgangspunktet vil være den samme for disse to gruppene. Det foreslås ikke å innføre en bostøtteordning for gruppen som leier privat, og denne gruppen må derfor henvende seg til NAV for å få utmålt støtte til livsopphold og boutgifter når kriteriene for dette er tilstede.

Rådmannen har simulert effektene av ny modell for beboere i kommunale boliger og som er pensjonister eller varig trygdet. Ved innføring av ny modell vil antallet mottakere av kommunal bostøtte reduseres med to tredjedeler. Samtidig tredobles det gjennomsnittlig beløp til den enkelte bostøttemottaker. Det blir altså færre mottakere av kommunal bostøtte, men de som får utmålt kommunal bostøtte får betydelig mer enn i tidligere modell.

Rådmannen foreslår at ny modell for kommunal bostøtte innføres fra 01.01.2011. Rådmannen foreslår at dagens mottakere av kommunal bostøtte får beholde bostøtten etter dagens ordning frem til 01.04.2011. Dette for å gi tilstrekkelig tid til søknadsbehandling og eventuelt tid til omstilling for den enkelte mottaker av kommunal bostøtte.

Økonomiske konsekvenser

Rådmannen har gjort beregninger av økonomiske konsekvenser av ny modell for bostøtte. Disse beregningene viser at den nye ordningen ikke blir dyrere enn ordningen vi har i dag. Overgangsordningen vil koste noe mer i 2011 og merkostnaden dekkes over budsjett for økonomisk sosialhjelp. Husleiene i kommunale boliger vil på sikt øke og behovet for bostøtte vil dermed øke utover dagens ramme. Det er forutsatt i sak (sak 09/20488) at denne merkostnaden dekkes av økte husleieinntekter, og det er estimert at økte utgifter til økonomisk sosialhjelp og bostøtte vil bli 10 millioner kroner når ny modell for fastsettelse av husleier er fullt implementert.

Rådmannen i Trondheim, 22.10.2010

Helge Garåsen
Kommunaldirektør

Øyvind Hognestad Karlsen
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Trondheim kommune

Vedlegg: Retningslinjer kommunal bostøtte

... Sett inn saksutredningen over denne linja